

Seat No. : _____

N24-107

December-2014

B.Com., (Sem-I)

CC-101 : Economics

(Fundamentals of Business Economics – 1)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) સેમ્યુલસનની અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. 6
અથવા
રોબિન્સ દ્વારા પ્રસ્તુત અર્થશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા ટીકા સહિત ચર્ચો.
- (બ) એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રની મર્યાદાઓ જણાવો. 4
અથવા
આદર્શલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને વાસ્તવદર્શી અર્થશાસ્ત્ર વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (ક) સંપત્તિ અને કલ્યાણનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
અથવા
સંખ્યાવાચક તુષ્ટિગુણ અને ક્રમવાચક તુષ્ટિગુણ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
2. (અ) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતાનો અર્થ અને પ્રકારો જણાવો. 1
અથવા
માંગનો નિયમ અપવાદો સહિત ચર્ચો.
- (બ) માંગનો આવક સાપેક્ષતાનો અર્થ આપો. 4
અથવા
માંગ વિધેયનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (ક) વપરાશી વસ્તુની માંગ અને ઉત્પાદકીય વસ્તુની માંગ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 4
અથવા
ટકાઉ વસ્તુની માંગ અને નાશવંત વસ્તુની માંગનો તફાવત આપો.
3. (અ) સરેરાશ આવક, સીમાંત આવક અને મૂલ્ય સાપેક્ષતા વચ્ચેના સંબંધો સમજાવો. 6
અથવા
સમખર્ચ રેખા અને સમઉત્પાદન રેખા દ્વારા ઉત્પાદકની સમતુલા સમજાવો.
- (બ) સરેરાશ ખર્ચ અને સીમાંત ખર્ચનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
અથવા
વૈકલ્પિક ખર્ચ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.

- (ક) ખર્ચ વિશ્લેષણનું મહત્વ સમજાવો.
અથવા
ઉત્પાદન શક્યતા વક્રનો ખ્યાલ સમજાવો.
4. (અ) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈના લક્ષણો વર્ણવો.
અથવા
કિંમત ભેદભાવ ક્યારે નફાકારક બને છે ?
- (બ) અલ્પ-હસ્તક ઈજારાનો ખ્યાલ સમજાવો.
અથવા
પૂર્ણ હરીફાઈના લક્ષણો જણાવો.
- (ક) ઈજારાના પ્રકારો વર્ણવો.
અથવા
વેચાણખર્ચનો ખ્યાલ સમજાવો.
5. નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : 14
- (1) પૂર્ણ હરીફાઈ અને શુદ્ધ હરીફાઈ બંને એક જ
  - (2) ઈજારામાં પેઢીનો કિંમત પર સૌથી વધુ અંકુશ છે
  - (3) ભાવ નેતૃત્વ ઔપચારિક કરારો દ્વારા થતું હોય છે.
  - (4) સરેરાશ ખર્ચ રેખા X-અક્ષને સમાંતર હોય છે.
  - (5) સાધનનો જતો કરવો પડેલ શ્રેષ્ઠ વિકલ્પ એ સાધનનું નાણાકીય ખર્ચ છે.
  - (6) પૂર્ણ હરીફાઈમાં સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવકની રેખા એક જ હોય છે.
  - (7) તુષ્ટિગુણ એટલે આનંદ જ નહીં.
  - (8) માનવ કલ્યાણનો આધાર માત્ર સંપત્તિના જથ્થા ઉપર છે.
  - (9) વસ્તુનું વેચાણ એ જ વસ્તુનો પુરવઠો છે.
  - (10) અર્થશાસ્ત્રને રોબિન્સે એક વાસ્તવિક વિજ્ઞાન તરીકે રજૂ કર્યું છે.
  - (11) વસ્તુની કિંમત અને માંગ વચ્ચે સહસંબંધ છે.
  - (12) મોજશોખની વસ્તુની માંગ આવક અનપેક્ષ હોય છે.
  - (13) સિમેન્ટની માંગ વ્યુત્પન્ન માંગ છે.
  - (14) અર્થશાસ્ત્રમાં વ્યક્તિગત માંગના અભ્યાસનું મહત્વ છે.

Seat No. : _____

N24-107

December-2014

B.Com., (Sem-I)

CC-101 : Economics

(Fundamentals of Business Economics – 1)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Critically explain Samuelson's definition of Economics. 6
OR
Critically discuss the definition of Economics given by Robbins.
- (B) Give the limitations of Micro Economics and Macro Economics. 4
OR
Differentiate between normative economics and positive economics.
- (C) Explain the concept of wealth and welfare. 4
OR
State the distinguish between Cardinal utility and ordinal utility.
2. (A) Explain the meaning and types price elasticity of demand. 6
OR
Explain the law of demand with exceptions.
- (B) Give the meaning of income elasticity of demand. 4
OR
Explain the concept of demand function.
- (C) State the difference between demand for consumer's goods and demand for producer's goods. 4
OR
Explain the concept of demand for perishable goods and durable goods.
3. (A) Explain the relationship between average revenue, marginal revenue and elasticity of demand. 6
OR
Discuss the equilibrium of a firm producer through Isocost and Isoquant curve.
- (B) Explain the concept of average cost and marginal cost. 4
OR
Write a note on an opportunity cost.

(C) State the importance of cost analysis.

4

OR

Explain the concept of production possibility curve.

4. (A) Describe the characteristics of monopolistic competition.

6

OR

When is price discrimination profitable ?

(B) Explain the concept of Oligopoly.

4

OR

State the characteristics of perfect competition.

(C) Describe the type of Monopoly.

4

OR

Explain the concept of selling cost.

5. State whether the following statements are **True** or **False**.

4

(1) Perfect competition and pure competition are the same.

(2) In monopoly, firm has highest control on price.

(3) Price leadership is done through formal contract and agreement.

(4) Average cost curve is horizontal to X-axis.

(5) The best alternative of a factor forgone is the monetary cost of factor.

(6) In the perfect competition, average revenue and marginal revenue curve are same.

(7) Utility means not only joy.

(8) Welfare of human is based only on stock of wealth.

(9) Sale of a commodity is same as supply of commodity.

(10) Robbins presented economics as a positive science.

(11) There is correlation between demand and price of a commodity.

(12) Demand of luxurious good is income inelastic.

(13) Demand of cement is derived demand.

(14) In economics, study of individual demand is important.